

Flora Catalana

Viu, gaudeix i aprèn amb la nostra flora

<http://www.floracatalana.cat>

Clau dicotòmica
del gènere

Triticum

(aproximació a les espècies
conreades)

Montse Boqueras Bailina

1a. Raquis fràgil, que es desarticula a la maduresa de forma espontània o exercint pressió [a]; cariopsi que no se separa fàcilment de les glumel·les [b] 2

1b. Raquis dur, que no es desarticula a la maduresa [a]; **cariopsi** que se separa fàcilment de les glumel·les [b] 3

HÍBRIDS

2a. Espiga densa, coriàcia a la maturitat, amb una amplada de 1cm, sense comptar les arestes i comprimida lateralment, de 3-4 mm de gruix [a]; espigueta amb 2 flors, 1 fèrtil i una altra estèril, amb aresta [b] . . . . ***T. monococcum***

2b. Espiga laxa, no o amb prou feines comprimida, amb secció quadrangular [a]; espigueta amb 3-5 flors, en general 2 fèrtils, en general mútiques i coriàcies a la maturitat [b]; raquis amb pèls al marge però desproveït de fascicles de pèls en la inserció de les espiguetes, que es desarticula per sota de cada espigueta [c]

T. aestivum* subsp. *spelta
T. spelta

Blat tremesino

3a. Glumel·la inferior de les espiguetes mitjaneres amb arestes més curtes o igualant les de les espiguetes superiors, sense assolir el mateix nivell [a]; espiga de 4-18 cm, laxa o densa [b]; raquis glabre o $\pm$ pilós als angles [c]; espiguetes aristades o mútiques [d]

.... *T. aestivum* subsp. *aestivum*

T. aestivum

HÍBRIDS

Blat tou o xeixa

Blat dur o forment

3b. Glumel·la inferior de les espiguetes mitjaneres amb arestes més llargues o igualant les de les espiguetes superiors, arribant a assolir el mateix nivell; glumes carenades en tota la seva longitud [a]; espiga de 4-12 cm, densa [b]; raquis marcadament pilós als angles [c]; espiguetes aristades, rarament mútiques [d] .... *T. turgidum*

T. turgidum comprèn tres subespècies

a1. Glumes 25-35(40) mm, membranàcies, més llargues que la glumel.la inferior

.... ***T. turgidum*** subsp. ***polonicum***

T. polonicum

[CRÈDITS](#)

a2. Glumes fins a 15 mm, coriàcies, tan llargues o més curtes que la glumel.la inferior .... [b](#)

b1. Glumes tan llargues com la glumel·la adjacent [a];
espiga subcilíndrica [b]

.... *T. turgidum* subsp. *durum*

T. durum

Blat dur

b2. Glumes comunament 2/3 la glumel·la adjacent [a];
espiga subtetragonal [b]

.... *T. turgidum* subsp. *turgidum*

Blat bojal

[CRÈDITS](#)

Triticum aestivum, varietats híbrides conreades: glumel·les inferiors sense o amb arestes.

Triticale (*Triticum* x *Secale*)

Existeixen moltes varietats. Les imatges corresponen a una varietat àmpliament conreada a la Cerdanya.

A diferència d'aquesta varietat *Secale montanum* i *S. cereale* tenen les glumel·les inferiors molt escabres a la carena i dos flors per espigueta.

Espiga [a]; espiguetes amb dos flors fèrtils i una d'estèril [b]; les glumel·les inferiors poc escabres o llises [c]

[Wikimedia Commons *Triticum polonicum*](#)

de Charo Fité

té llicència [CC0](#)

[GBIF-NORDEGEN *Triticum turgidum* subsp. *turgidum*](#)

[Identificador NGB 4777](#)

té llicència [CC BY 4.0](#)

Agraïm als pagesos que ens han dedicat el seu temps i ens han proporcionat mostres dels diferents cereals d'hivern antics o híbrids:

Cal Pauet a L'Espunyola (<http://www.calpauet.cat>): mostres de cereals antics d'espelta petit, espelta asturiana o escanda, espelta, blat tou o xeixa, blat tremesino i blat dur o forment i la pàmula o ordi

Can Carbonell a Gorguja (gorgujaeco@gmail.com): mostres de *Triticale* i ordi

Can Margall a Cereja: varietats de blat i sègol o segle Petkus (no híbrid)